

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/92/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3721201889
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3721201889.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Ivana Kubínyho a Mgr. Zuzany Holúbkovej v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX, ktorá zomrela dňa XX.X.XXXX, naposledy bytom C. XX, 2/ D. E., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, 3/ D. E., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, 4/ E. E., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, 5/ F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, všetci žalobcovia zast. JUDr. Katarínou Plačkovou, advokátkou so sídlom Centrum 27/32, Považská Bystrica, IČO: 42 275 458 proti žalovanej: Generali Česká Pojišťovna a.s., so sídlom Spálená 75/16, Nové Město, Praha 1, Česká republika, IČO: 45 272 956, konajúca na území SR prostredníctvom organizačnej zložky Generali Poist'ovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom Lamačská cesta 3/A, Bratislava, IČO: 54 228 573, zast. JUDr. Gabrielou Kľačanovou, advokátkou so sídlom Andreja Kmeťa 10511/17, Martin, IČO: 42 216 541, o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 18. mája 2022, č.k. 6C/38/2021-177, takto

r o z h o d o l :

I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a vo výroku VII vo vzťahu k žalobkyni 1/ z r u š u j e a konanie o žalobe žalobkyne 1/ z a s t a v u j e.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I., VIII. a X. p o t v r d z u j e.

III. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 2/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

IV. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 3/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

V. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku V. m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 4/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

VI. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku VI. m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni 5/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

VII. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku VII. m e n í tak, že žalobcovia 2/,3/,4/,5/ majú voči žalovanej nárok na náhradu trov konania z priznanej sumy v rozsahu 100%, ktorú náhradu trov konania je žalovaná povinná zaplatiť žalobcom 2/, 3/ 4/, 5/ do 30 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti rozsudku vydá súdny úradník.

VIII. Žalobcom 2/, 3/, 4/ a 5/ priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zastavil konanie v časti o zaplatenie 2.463,79 eur s príslušenstvom. Výrokom II. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom III. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom IV. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 3/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom V. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 4/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom VI. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 5/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom VII. priznal žalobcom 1/ až 5/ voči žalovanej nárok na náhradu trov konania z priznanej sumy v rozsahu 100 %, ktorú je žalovaná povinná zaplatiť žalobcom 1/ až 5/ do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník. Výrokom VIII. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 1.345,64 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom IX. zamietol žalobu vo zvyšku. Výrokom X. žiadnej zo strán konania nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe žaloby, ktorou sa žalobcovia domáhali voči žalovanej náhrady nemajetkovej ujmy, a to žalobkyňa 1/ vo výške 10.000 eur, žalobca 2/ vo výške 20.000 eur a žalobcovia 3/ až 5/ po 10.000 eur. Žalobca 2/ sa zároveň domáhal náhrady vecnej škody vo výške 4.978,26 eur spolu s príslušenstvom. Uviedli, že dňa 30.6.2020 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej vodič H. H. zrazil cyklistku I. E., ktorá na následky zranení dňa 2.7.2020 v nemocnici zomrela. Žalobkyňa 1/ bola matkou nebohej, žalobca 2/ bol manželom nebohej a žalobcovia 3/ až 5/ sú deti nebohej. Vlastníkom vozidla vodiča bola spoločnosť J., K.. Vo veci sa viedlo trestné stíhanie proti vodičovi vozidla H. H.. Bol odsúdený pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods.1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona. Týmto zásahom vznikla žalobcom nemajetková ujma. Žalobcovi 2/ bola spôsobená aj majetková ujma za náklady na pohreb vo výške 944 eur, náklady na kvetinovú výzdobu, vence, kahance vo výške 386,95 eur, náklady na kar vo výške 422,50 eur, náklady na opravu elektrobicykla vo výške 176,81 eur, náklady na pomník a obrubu vo výške 3.048 eur. Žalobcovia uviedli, že pasívna vecná legitímácia žalovanej plynie z toho, že ide o poisťovateľa motorového vozidla, ktorým bola spôsobená smrť pri dopravnej nehode.

3. Súd prvej inštancie po dokazovaní skonštatoval, že konanie zamestnanca spoločnosti J., K. predstavuje neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcov, konkrétne do ich súkromia a rodinného života. V prípade žalobcov existovali medzi nimi a zomrelou dcérou, manželkou a matkou silné citové väzby. Žalobcovia preukázali existenciu týchto väzieb. Súd prvej inštancie mal súd za to, že smrť dcéry, manželky a matky predstavuje taký hlboký zásah do života žalobcov, že tento sa nedá vrátiť späť a nie je reparable.

4. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa 1/ v dôsledku dopravnej nehody stratila svoju dcéru, s ktorou žila v spoločnej domácnosti od r. 2013 vzhľadom na svoj vysoký vek (t.č. 94 rokov) a zlý zdravotný stav. Nebohá bola pre žalobkyňu 1/ nenahraditeľnou oporou, varila jej, prala, zabezpečovala jej lieky, dohliadala na ňu, chodila s ňou k lekárom, resp. prakticky sama zabezpečovala jej opateru. Je nepochybné, že žalobkyňa 1/ mala s nebohú dcérou veľmi blízky vzťah. Vzhľadom k tomu, že v mladom veku stratila manžela a neskôr syna vo veku 60 rokov, uvedené udalosti ešte o to viac umocnili vzájomnú blízosť medzi nimi a vytvorili si veľmi silné puto, ktoré pretrvalo až do jej smrti, a zároveň táto nešťastná udalosť tým viac zasiahla žalobkyňu 1/ a ťažko sa s ňou do dnešného dňa vyrovnáva, čo vyplýva z jej písomnej výpovede, ako i z výsluchov žalobcov.

5. V prípade žalobcu 2/ súd prvej inštancie skonštatoval mimoriadne závažnú ujmu, nakoľko žalobca 2/ mal s manželkou vytvorené výrazné citové a iné väzby. Ich vzťah bol harmonický. Manželstvo trvalo 46 rokov, pričom partnerský vzťah tvorili už od svojich 15- tich rokov. Prežili v harmonickom vzťahu väčšinu svojho života. Počas svojho manželstva vychovali tri deti. Trauma, ktorá mu vznikla, je prakticky neodstrániteľná z jeho citového života. Pre žalobcu 2/ je zároveň mimoriadne ťažké vyrovať sa psychicky so smrťou svojej manželky. Manželka bola pre žalobcu 2/ celoživotnou oporou a istotou,

plánovali si užívať dôchodok, venovať sa vnúčatám, spoločným záujmom. Od tejto udalosti sa zmenil celý život žalobcu 2/ a len ťažko sa s tým pomocou rodiny vyrovnáva.

6. Rovnaké okolnosti ustálené vykonaným dokazovaním preukázali podľa súdu prvej inštancie celkom zrejmy blízky vzťah medzi žalobcami 3/, 4/ a 5/ a ich zosnulou matkou. Napriek tomu, že žalobcovia 3/ až 5/ sú dospelí, so samostatnými domácnosťami, naďalej medzi nimi a matkou prebiehal intenzívny a pravidelný kontakt. So žalobcami 3/ a 5/ sa ich zosnulá matka intenzívne navštevovali, starala sa o ich deti, navzájom si pomáhali. Aj keď žalobkyňa 5/ a žalobca 3/ majú aj vlastné rodiny, nebolo možné im upierať prežívanie radosti a pozitívnych pocitov pri stretnutiach s matkou.

7. Čo sa týka žalobkyne 4/, ktorá toho času žije a pracuje v Anglicku, súd prvej inštancie mal rovnako za preukázané, že s matkou si boli veľmi blízke, pravidelne si volávali, žalobkyňa 4/ plánovala bývať v dome svojich rodičov po návrate zo zahraničia. Pre úplnosť súd prvej inštancie poukázal na to, že z vykonaných dôkazov nevyšli najavo žiadne skutočnosti, ktoré by existenciu popísaného blízkeho vzťahu žalobcov 3/ až 5/ so zomrelou čo i len sčasti spochybovali.

8. Pre existenciu úzkych citových a ďalších väzieb medzi žalobcami a ich matkou, dcérou a manželkou, ktoré existovali pred jej úmrtím, súd prvej inštancie prijal záver, že došlo k okamžitému násilnému pretrhnutiu týchto úzkych väzieb.

9. Následne súd prvej inštancie konštatoval, že v prípade výšky náhrady nemajetkovej ujmy je potrebné zohľadňovať rozhodovaciu činnosť, teda aby i toto rozhodnutie bolo v súlade s princípom rovnosti ostatných porovnateľných vecí. Preto preskúmal rozhodnutia súdov SR v obdobných prípadoch a porovnal ich s prejednávaným prípadom.

10. Týmto postupom súd prvej inštancie dospel k záveru, že primeraná výška nemajetkovej ujmy je u žalobkyne 1/ 10.000 eur, u žalobcu 2/ 20.000 eur a u žalobcov 3/, 4/ a 5/ u každého 10.000 eur.

11. Vzhľadom na uvedenú judikatúru súdov, ako aj zohľadňujúc vzťahy v rodine mal súd prvej inštancie za to, že osobou, ktorá trpí pri strate manželky najviac, je pozostalý manžel. Manželský vzťah je nesporne najbližším vzťahom dvoch ľudí. Je s ním spojený celý zostávajúci život a je prirodzené, že práve pozostalý manžel znáša stratu svojho manžela najťažšie.

12. Čo sa týka žalobcov 3/ a 5/, ktorí boli v intenzívnejšom osobnom kontakte s matkou, než ich sestra žalobkyňa 4/, tak súd prvej inštancie skonštatoval, že je potrebné všetkým súrodencom priznať nemajetkovú ujmu v rovnakej výške. Bolo preukázané, že žalobkyňa 4/ mala rovnako hlboký citový vzťah k matke. Smrť matky bola pre ňu šokom, vyvolala v nej smútok. Ich vzťah bol dobrý. To, že nebola s matkou (vzhľadom na jej pobyt v zahraničí) v rovnakom osobnom kontakte ako žalobcovia 3/ a 5/, neznamená, že strata, ktorá postihla žalobkyňu 4/, je menej závažná a bolestná než u žalobcov 3/ a 5/. Všetci traja súrodenci sa zhodne vyjadrili, že so smrťou matky sa doposiaľ nevyrovnali. Preto bolo podľa súdu prvej inštancie dôvodné, aby sa všetkým súrodencom dostalo odškodnenia v rovnakej miere. Nie je namieste robiť diferenciáciu pri posudzovaní kvality vzťahu súrodencov k matke a diferenciáciu odškodnenia utrpenej nemajetkovej ujmy. V každom prípade žalobcovia 3/ až 5/ rovnako utrpeli stratu svojho rodiča, matky, s ktorou mali dobré vzťahy.

13. Žalobca 2/ (ktorý vynaložil náklady) si v konaní ďalej uplatnil aj náhradu vecnej škody z titulu pohrebných nákladov. Súd prvej inštancie upozornil na § 2 ods. 2 nar. vl. SR č. 87/1995, ktoré stanovuje maximálnu sumu, ktorú je možné považovať za primerané náklady na zriadenie pomníka alebo náhrobnej dosky a na úpravu hrobu, a to 663,88 eur. Žalobca 2/ si po čiastočnom späťvzatí žaloby uplatnil náhradu pohrebných nákladov pozostávajúcich z nákladov na pomník vo výške 663,88 eur, nákladov pohrebných služieb vo výške 864,33 eur, nákladov na kvetinovú výzdobu, vence, kahance vo výške 386,95 eur, nákladov na kar vo výške 422,50 eur, celkom 2.337,66 eur.

14. Pokiaľ žalovaná namietala, že maximálna možná výška priznania pohrebných nákladov predstavuje 2.324,40 eur, súd prvej inštancie sa s týmto názorom nestotožnil. Uviedol, že od 1.1.2020 sa suma náhrady nákladov spojených s pohrebom zvýšila na sumu 2.870,40 eur. Vzhľadom k uvedenému, súd prvej inštancie zaviazal žalovanú na úhradu sumy 2.337,66 eur titulom pohrebných trov, t.j. vo výške uplatnenej žalobcom 2/.

15. Súd prvej inštancie ako dôvodne uplatnené priznal žalobcovi 2/ aj náklady titulom opravy elektrobicykla vo výške 176,81 eur. Z fotografií bicykla obsiahnutých v trestnom spise bolo podľa súdu prvej inštancie zrejmé, že došlo k poškodeniu bicykla pri dopravnej nehode dňa 30.6.2020. Z výsluchu žalobcov mal súd prvej inštancie za preukázaný aj rozsah poškodenia. Žalobcovia vypovedali, že na bicykli bola poškodená vidlica, blatníky a držiaky na blatníkoch na oboch kolesách, tiež batéria. Zaplatenie sumy 176,81 eur žalobcom 2/ mal súd prvej inštancie za preukázané z predloženej faktúry a potvrdenia o vykonaní platby, čím bolo tiež preukázané, komu vznikla škoda na majetku.

16. Preto súd prvej inštancie priznal žalobcovi 2/ ako dôvodne uplatnenú náhradu majetkovej škody vo výške 2.514,47 eur (2.337,66 eur titulom pohrebných nákladov + 176,81 eur titulom opravy poškodeného bicykla), ktorá povinnosť podľa súdu prvej inštancie žalovanej vyplýva z § 4 ods. 2 písm. a) b) v spojení s § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

17. Vzhľadom k tomu, že listom zo dňa 19.4.2022, t.j. po začatí súdneho konania, žalovaná oznámila žalobcom ukončenie likvidácie poisťnej udalosti č. 6401098862 s tým, že žalobcovi 2/ poukázala poisťné plnenie vo výške 1.168,83 eur (náhrada za pomník 663,88 eur, pohrebná služba 944 eur, kvety 386,95 eur, kar 422,50 eur, po odčítaní príspevku na pohreb 79,67 eur celkom 2.337,66 eur po zohľadnení spoluviny 50 %), súd prvej inštancie žalovanú zaviazal iba na úhradu sumy vo výške rozdielu t.j. 1.345,64 eur (2.514,47 eur - 1168,83 eur), ktorá predstavuje zostávajúcu časť pohrebných nákladov (2.337,66 eur - 1.168,83 eur) a nákladov na opravu bicykla (176,81 eur). Vo zvyšnej časti čo do sumy 1.168,83 eur súd prvej inštancie žalobu zamietol.

18. Súd prvej inštancie sa následne venoval aj namietanému spoluzavineniu alebo nej na vzniku dopravnej nehody. Po vykonanom dokazovaní sa súd prvej inštancie nestotožnil so žalovanou, že je potrebné aplikovať § 441 Občianskeho zákonníka, a to spoluzodpovednosť alebo nej za vznik škody a priznanú náhradu škody znížiť o 50 %.

19. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti odkázal na závery znaleckého posudku znalca L. I. E. č. 86/2020, znalca z odboru cestná doprava, ktorý je súčasťou trestného spisu sp. zn. 12T/60/2021. Z neho jednoznačne vyplýva, že technickou príčinou dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča H. C. H. H. [§ 4 ods. 1 písm. e), § 15 ods. 3 zák. č. 8/2009 Z.z.], ktorá bola tým prvkom nehodového deja, ktorý vyvolal kolíziu situáciu a ktorý vodičovi znemožnil zabrániť dopravnej nehode. Znalec zároveň skonštatoval, že vodičovi vozidla H. C. H. H. nebola vytvorená prekážka náhla. Pri správnej technike jazdy (technicky správnej a včasnej reakcii) by zastavil do miesta zrážky a odvrátil dopravnú nehodu. Cyklistka by dopravnej nehode zabránila iba tak, ak by jazdila pri pravom okraji vozovky, resp. v blízkosti pravej vodiacej čiary, označujúcej kraj vozovky, a nezačala zmenu jazdného smeru doľava - odbočovať. Na základe analýzy nehodového deja a vypočítaných zabránení zo strany vodiča vozidla H. C. H. H. znalec konštatoval, že v čase, kedy bolo možné rozpoznať úmysel cyklistky odbočiť doľava - vykonať prejazd vozovkou smerom k domu (bráne) č. 45, bolo vozidlo H. C. vzdialené od miesta zrážky 34,7 metra, resp. cca 29,5 metra od cyklistky. Vzhľadom na rozhládové pomery na mieste dopravnej nehody a vzdialenosti odstavu vozidla H. C. od miesta zrážky, resp. cyklistky, je technicky prijateľné predpokladať, že vodič vozidla mal dostatok času bezpečne spomaliť vozidlo a zastaviť pred miestom zrážky, resp. vyhnúť sa zrážke s cyklistkou. Je teda technicky prijateľné predpokladať, že cyklistka vykonávala odbočovací manéver bez nebezpečenstva.

20. Súd prvej inštancie tiež upozornil, že znalec pri výsluchu v trestnom konaní skonštatoval, že cyklistka bez toho, aby dala znamenie o zmene smeru jazdy, vykonala odbočovací manéver doľava. Vzhľadom na informácie v spisovom materiáli - výpovede účastníkov dopravnej nehody, je technicky prijateľné, že cyklistka mohla začať tento odbočovací manéver bez toho, aby dala znamenie na odbočenie vľavo. Prilbu nemusela mať, nakoľko jazdila v obci. Čo sa týka reflexných prvkov, tak zo zákona takéto cyklista musí mať za zhoršených poveternostných podmienok, hlavne za dažďa, v tme, hmle. Bicykel reflexnými prvkami vybavený bol. Jazda po Obci Brvnište na danom mieste a v daných časoch, t. z. cca od 15.00 hod. do 18.00 hod. vyžaduje zvýšenú pozornosť účastníkov cestnej premávky, a to jednak zo strany vodiča, taktiež aj zo strany cyklistov, chodcov, atď.

21. Znalec síce na základe výpovedí účastníkov pripustil, že cyklistka mohla urobiť odbočovací manéver bez toho, aby zdvihla ruku a určila smer odbočovania (čím by porušila § 19 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z., podľa ktorého pred odbočovaním a počas odbočovania je vodič povinný dávať znamenie o zmenu smeru jazdy), avšak na druhej strane skonštatoval, že vodič mohol rozpoznať úmysel cyklistky odbočiť vľavo a tiež mal dostatočný časový priestor na spomalenie, a tým na zabránenie kolízie. Súd prvej inštancie uzavrel, že teda ak by aj p. E. porušila povinnosť tým, že neukázala smer jazdy, nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi týmto jej protiprávnym konaním a vznikom škody. Neobstojí tiež podľa súdu prvej inštancie námietka žalovanej, že cyklistka p. E. nemala prilbu, keďže zákon č. 8/2009 Z.z. jej túto povinnosť neukladal. Reflexné prvky tiež nemusela mať, nakoľko tieto sa vyžadujú len za zhoršených poveternostných podmienok (v tme, hmle, daždi), ktoré v čase dopravnej nehody nenastali, čo nebolo ani v konaní tvrdené, a napokon bolo skonštatované aj v trestnom konaní, že skutok sa stal za nestážených poveternostných podmienok. Napokon bicykel bol vybavený reflexnými prvkami.

22. Keďže súd prvej inštancie skonštatoval, že poškodená nekonala protiprávne, tak ďalej skúmal, či poškodená zanedbala prevenčnú povinnosť podľa § 415 Občianskeho zákonníka. Mieru spoluzavinenia p. E. na vzniku škody na zdraví, pritom treba posudzovať z hľadiska možnosti cyklistky predísť riziku vzniku škody na zdraví v danom mieste a čase a okolnostiam, ktoré mohla predvídať. Nebolo preukázané žalovanou tvrdené ľahkovážne správanie sa p. E. ako cyklistky a tiež ani to, že by ju jej zdravotné problémy (operovaný chrbát, vekom ochabnuté svalstvo, problémy s tepnami) robili nespôsobilou viesť elektrobicykel, ktorý mal 40 % jej váhy. Súd prvej inštancie tak nezistil u p. E. porušenie prevenčnej povinnosti v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka. Naopak, vodič nekonal obozretne, nesprávne zareagoval, keď namiesto bezpečného spomalenia vykonal nesprávny vyhýbací manéver a zrýchlil. Cyklisti požívajú zvýšenú ochranu na ceste. V zmysle § 4 ods.1 písm. e) a ods. 2 písm. h) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke bol práve vodič povinný dbať na zvýšenú opatrosť voči cyklistke (a zvlášť pri odbočovaní). S poukazom na uvedené súd prvej inštancie nevzhladol žiadne dôvody, pre ktoré by mal pričítať spoluzodpovednosť poškodenej. Keďže neboli splnené podmienky aplikácie § 441 Občianskeho zákonníka o spoluzodpovednosti poškodeného, žalobca 2/ má nárok na náhradu škody v celom rozsahu.

23. Žalobca 2/ sa domáhal (po čiastočnom späťvzati žaloby) aj zaplata úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.514,47 eur od 7.7.2021 (od doručenia žaloby žalovanej) do zaplata. Súd tento nárok žalobcu 2/ vyhodnotil ako nedôvodný, a to s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.11.2018, sp. zn. 3 Cdo 145/2017, a zo dňa 26.02.2019, sp. zn. 1 Cdo 212/2017. Povinnosť zaplatiť úroky z omeškania vzniká až dorúčením právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody. Žalovaná by sa do omeškania mohla dostať až v prípade nesplnenia si povinnosti, ktorá jej bola uložená právoplatným rozhodnutím, zaplatiť žalobcom súdom priznanú sumu. Vzhľadom k uvedenému súd prvej inštancie aj v tejto časti žalobu zamietol.

24. O nároku na náhradu trov konania žalobcov súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 v spojení s § 256 ods. 2 CSP. Čo sa týka náhrady nemajetkovej ujmy, žalobcovia mali úspech čo do merita veci, teda v otázke zásahu do osobnostných práv žalobcov, ale aj čo do výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie im preto priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej z priznanej sumy v rozsahu 100 %. V časti, v ktorej sa žalobca 2/ domáhal náhrady majetkovej ujmy vo výške 4.978,26 eur, mal neúspech čo do späťvzatej sumy 2.463,79 eur s prísl., ktoré súd prvej inštancie vyhodnotil ako procesný neúspech žalobcu 2/ a tiež čo do zamietnutého príslušenstva (úrokov z omeškania uplatnených zo sumy 2.514,47 eur od 8.7.2021 do zaplata). Úspech žalobcu predstavuje suma 2.514,47 eur (priznaná suma 1.345,64 eur + zamietnutá časť 1.168,83 eur, ktorá bola zo strany žalovanej uhradená až v priebehu konania, pričom súdu nezostalo iné, než v tejto časti žalobu formálne zamietnuť, čo však nemožno pričítať žalobcovi 2/ ako neúspech, keďže rovnaké následky by nastali aj pre prípad čiastočného späťvzatia žaloby v uvedenej časti, ktorý dispozitívny úkon pochopiteľne nemohol vykonať, keďže v čase posledného pojednávania neboli peňažné prostriedky pripísané na jeho účet). Vzhľadom k uvedenému, úspech žalobcu 2/ predstavuje 50,50 % a úspech žalovanej 49,50 %. Pomer úspechu žalobcu 2/ a žalovanej bol takmer rovnaký. Preto súd prvej inštancie vyslovil, že žiadna zo strán (žalobca 2/ a žalovaná) nemá právo na náhradu trov konania v časti o náhradu majetkovej ujmy.

25. Proti výrokom I. až VIII. a X. tohto rozsudku podala odvolanie žalovaná.

26. Uviedla, že napadnutým výrokom I. súd prvej inštancie čiastočne konanie zastavil. Žalovaná sa nestotožnila s týmto výrokom rozhodnutia preto, že žalobca 2/ zobral žalobu späť v časti 79,67 eur bez príslušenstva vo svojom podaní zo dňa 18.11.2021. V časti úrokov z omeškania zo sumy 79,67 eur vo výške 5 % ročne odo dňa preukázaného doručenia žaloby do zaplataenia mal súd prvej inštancie žalobu zamietnuť. Výrok I. žaloby žalobcu 2/ je taktiež neurčitý, nakoľko v ňom nie je uvedené, do akého okamihu má omeškanie žalovaného trvať, pričom žalobca túto nejasnosť v priebehu konania neodstránil. Súd prvej inštancie opomenul najneskôr na ďalšom pojednávaní dňa 1.3.2022 upovedomiť strany o tom, ako sa vysporiadal so späťvzatím časti žaloby a aký to bude mať vplyv na predmet konania.

27. Ďalej žalovaná upozornila, že žalobcovia vzali späť svoju žalobu v časti istiny vo výške 2.384,12 eur s príslušenstvom ústne na pojednávaní dňa 20.4.2022, čo je v rozpore s CSP. Nie je možné podanie urobiť ústne do zápisnice tak, ako to zrealizoval žalobca 2/ dňa 20.4.2022 prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Z uvedeného dôvodu mala žalovaná za to, že súdne konanie trpí inou vadou, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

28. Žalovaná sa nestotožnila ani s priznanou nemajetkovou ujmu žalobcom. Je podľa nej neprimerane vysoká a neproporcionálna.

29. Osobitne u každého zo žalobcov žalovaná namietala aj paričnú lehotu ako neprimerane krátku, s poukazom na vysokú výšku priznanej nemajetkovej ujmy. Dĺžku paričnej lehoty mal súd prvej inštancie určiť podľa druhej vety § 232 ods. 3 CSP. V obdobných druhoch sporov je bežne určovaná lehota 15-denná alebo 30-denná.

30. Žalovaná upozornila, že výška priznaného peňažného zadosťučinenia je síce závislá na úvahe súdu, tento však pri svojom rozhodovaní musí prihliadať jednak na závažnosť vzniknutej ujmy a taktiež na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo nielen vo vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, ale aj vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil.

31. Žalovaná akcentovala, že k okolnostiam dopravnej nehody zo dňa 30.6.2020 žiadala vypočúť aj vodiča, H. H.. Súd prvej inštancie tento návrh zamietol, a to v podstate bez logického odôvodnenia, tým viac, že rozsudok z trestného konania je skrátený, keďže sa obžalovaný vzdal práva na podanie opravného prostriedku. Uznanie viny v trestnom konaní spôsobuje následnú viazanosť týmto rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin v súlade s § 193 CSP; nevypovedá však nič o tom, do akej miery sa pri dopravnej nehode podieľalo na vzniku škodlivého následku konanie samotného poškodeného. Žalovaná sa domnievala, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, spôsobilé priniesť dôležité skutkové zistenia, čím sťažil jej dôkaznú pozíciu a vzdialil sa od objektívneho zistenia skutkového stavu veci.

32. Súd prvej inštancie podľa žalovanej vyslovil nesprávny záver aj o tom, do akej miery sa na vzniku škodlivých následkov dopravnej nehody podieľalo konanie poškodenej cyklistky. Pre objektívny záver o tejto otázke nie je možné vychádzať len zo všeobecného porovnania povinností, ukladaných jednotlivým účastníkom pravidlami cestnej premávky, ani z porovnania počtu (množstva) porušení na strane škodcu a na strane poškodeného v konkrétnej situácii. Rozhodujúce je posúdenie, do akej miery sa na škodlivom výsledku podieľali jednotlivé príčiny na oboch stranách a podstatné je najmä to, o aké povinnosti išlo, aké závažné bolo ich porušenie a aký vplyv celkovo to malo na vznik škodlivého následku. Na tomto mieste žalovaná poukázala aj na to, že poškodená p. E. utrpela pri dopravnej nehode závažné poškodenie skeletu lebky a vnútrolebečných anatomických štruktúr s vnútrolebečným krvácaním a poškodením samotného tkaniva mozgu, a teda zranenia nezlučiteľné so životom. Znalec z odboru doprava cestná pri svojom výsluchu dňa 7.12.2020 výslovne uviedol, že ak by poškodená cyklistka mala na hlave prilbu, je technicky prijateľné, že sila pôsobiaca na hlavu cyklistky by sa rozptýlila, a teda by došlo k zraneniam menšieho rozsahu. Žalovaná mala za to, že existujú vady v skutkových zisteniach súdu prvej inštancie jednak pre chybné vyhodnotenie návrhov na vykonanie dôkazov, a jednak pre nesprávne vyhodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie.

33. Žalovaná tiež mala za to, že žalobcovia hodnoverne nepreukázali existenciu závažnej ujmy. Nie sú rozhodujúce iba subjektívne pocity žalobcov, ale objektívne hľadisko, a teda to, či by ujmu v tej istej situácii takto vnímala ktorákoľvek iná fyzická osoba. Žalobkyne 1/ a 4/ neboli vypočuté pred súdom prvej inštancie vôbec, a to aj napriek tomu, že to žiadala. Takýto postup správny nie je. Žalobkyňa

1/ nekonkretizovala, v čom vidí a ako vníma svoju údajne vzniknutú nemajetkovú ujmu. Predmetom odškodnenia nie je od detstva veľmi ťažký život žalobkyne 1/. Tragická smrť muža žalobkyne 1/, jeho sestry a taktiež smrť syna žalobkyne 1/ nemá žiadnu príčinnú súvislosť s konaním vodiča a škodlivým následkom, ktorý vznikol z dopravnej nehody.

34. Žalobkyňa 4/ tvrdila, že jej ujma je porovnateľná s ostatnými súrodencami žijúcimi na Slovensku, aj keď dlhodobo (viac ako 6 rokov) žije a pracuje v zahraničí. Údajne si s poškodenou p. E. mala pravidelne volávať, písať, posilať fotky. Pojem „pravidelne“ nijakým časovým údajom podľa žalovanej nekonkretizovala, pripustila však, že päť rokov pred okamihom dopravnej nehody netrávila na Slovensku vianočné sviatky. Ako často cestovala zo zahraničia domov, podľa žalovanej nepreukázala vôbec, aj keď je to možné urobiť predložením cestovných lístkov alebo leteniek.

35. Ostatní žalobcovia 2/, 3/ a 5/ deklarovali svoj nepriaznivý psychický stav, užívanie liekov na upokojenie bez toho, aby vyhľadali reálnu odbornú pomoc psychiatra alebo psychológa. Hodnoverne nevysvetlili, ako si zadovážili lieky na upokojenie, keď lekársku pomoc nevyhľadali a lieky na upokojenie nie sú voľnopredajné, ale sú na lekárskej predpis.

36. Pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie podľa žalovanej priznanú výšku náležite neodôvodnil a nevyporiadal sa so všetkými jej námietkami. Súd prvej inštancie porušil jej právo na dostatočné a presvedčivé rozhodnutie. Tým jej súd prvej inštancie uprel možnosť argumentovať proti rozhodnutiu súdu.

37. Žalovaná ďalej namietala, že výrokom VII. súd prvej inštancie rozhodol, že žalobcovia majú voči nej nárok na náhradu trov konania z priznanej sumy v rozsahu 100 % do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti rozsudku vydá súdny úradník. Nesúhlasila s dĺžkou paričnej lehoty pre je neprimeranú krátkosť. Právna zástupkyňa žalobcov zastupuje päť osôb, čo znamená, že sa jej základná sadzba tarifnej odmeny znižuje o 50 %, keďže ide o spoločné zastupovanie piatich osôb, t.j. jej celková odmena dosiahne 250 %. S prihliadnutím na túto podstatnú skutočnosť mal súd prvej inštancie paričnú lehotu určiť dlhšiu.

38. Výrokom VIII. súd prvej inštancie rozhodol, že má povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ istinu vo výške 1.345,64 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi 2/ právo na náhradu škody titulom opravy elektrobicykla, avšak bez preukázania, kto bol reálne jeho vlastníkom, na ktorom jazdila p. E. v čase vzniku dopravnej nehody. Podľa hmotného práva škoda môže vzniknúť len vlastníkovi veci, a teda v tejto časti podľa žalovanej súd prvej inštancie rozhodol predčasne. Ak bicykel patril poškodenej p. E., mal byť predmetom dedičského konania. Ak patril žalovanému 2/, bolo potrebné predložiť nadobúdacie doklad. Vo svojej výpovedi žalobca 2/ tvrdil, že bicykel nadobudol za sumu 1.350 eur v marci 2019, a teda v čase vzniku dopravnej nehody bol bicykel ešte v záruke.

39. Výrokom X. súd prvej inštancie rozhodol, že žiadna zo strán konania nemá právo na náhradu trov konania, pričom tento výrok sa vzťahuje na majetkovú škodu. Takýto výrok nemá žiadnu oporu v ustanoveniach CSP, pričom správne by mal byť naformulovaný „súd stranám nárok na náhradu trov konania nepriznáva“. Okrem toho súd prvej inštancie nesprávne porovnával len úspech čo do uplatnenej istiny, čo do úroku z omeškania pri uplatnenej majetkovej škode bola žaloba žalobcu 2/ v celom rozsahu zamietnutá. Výšku úrokov z omeškania je ku dňu vyhlásenia rozsudku súdom prvého stupňa možné veľmi jednoducho špecifikovať výpočtom, pričom v tejto časti sa jedná o procesný neúspech žalobcu 2/ a jej plný procesný úspech. Pomer úspechu a neúspechu strán sporu je teda s určitosťou iný, ako uviedol súd prvej inštancie.

40. Na tomto základe žalovaná žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnila náhradu trov odvolacieho konania.

41. K odvolaniu žalovanej sa vyjadrili žalobcovia. S odvolaním nesúhlasili. K jednotlivými odvolacím dôvodom sa podrobne vyjadrili. Podľa žalobcov súd prvej inštancie rozhodol správne. Odôvodnenie je presvedčivo a dostatočne vyargumentované. Žalovaná opakovane reaguje len na nepodstatné skutočnosti, vytrhnuté z kontextu a podľa názoru žalobcov z odvolania žalovanej riadne ani nevyplýva, prečo by malo byť rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušené, resp. zmenené. Preto žalobcovia žiadali,

aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny a priznal im proti žalovanej náhradu trov odvolacieho konania.

42. V replike sa žalovaná pridržala skôr vedenej argumentačnej línie.

43. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výrokoch II. a VIII. vo vzťahu k žalobkyni 1/ zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP, vo výrokoch I., VIII. a X. potvrdiť podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, vo výroku III. až VII. zmeniť v časti lehoty splatnosti podľa § 388 CSP.

44. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IX. odvolaním napadnutý nebol, preto je v tejto časti právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

45. Odvolací súd z úradnej činnosti zistil, že žalobkyňa 1/ v priebehu odvolacieho konania dňa XX.X.XXXX zomrela.

46. Podľa § 63 ods. 1 CSP ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatné skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať.

47. Žalobkyňa 1/ si uplatnila náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do jej osobnosti podľa § 11 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na to, že právo na ochranu osobnosti je právom osobnej povahy, tak smrťou zaniká. Neprichádza do úvahy ani pokračovanie s dedičmi žalobkyne 1/ (pozri R 53/1996). Preto odvolaciemu súdu nezostalo iné, než rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a vo výroku VII. vo vzťahu k žalobkyni 1/ zrušiť a konanie o žalobe žalobkyne 1/ zastaviť.

48. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

49. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na správne zistenie skutkového stavu veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne právne posúdil. Súd prvej inštancie sa vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými tvrdeniami strán, v odôvodnení rozsudku uviedol, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých vychádzal a ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Prijaté právne závery náležite vysvetlil. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

50. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie, ako aj s jeho právnym posúdením veci, podľa § 387 ods. 2 CSP na ne v plnom rozsahu poukazuje a len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a k odvolacím dôvodom žalovaných odvolací súd dodáva nasledovné:

51. Žalovaná vytýkala súdu prvej inštancie, že žalobca 2/ zobral žalobu späť v časti o zaplatenie 79,67 eur bez príslušenstva, a preto mal vecne správne súd prvej inštancie žalobu zamietnuť v časti príslušenstva (teda úrokov z omeškania 5 % ročne zo sumy 79,67 eur od doručenia žaloby do zaplatenia).

52. Podľa odvolacieho súdu táto námietka dôvodná nie je. Súd prvej inštancie rozhodol o celom predmete konania. Súd prvej inštancie výrokom IX. rozhodol, že vo zvyšku žalobu zamietla. Týmto výrokom tak súd prvej inštancie rozhodol aj o príslušenstve, ktoré žalovaná v tejto svojej námietke označuje.

53. Žalovaná ďalej namietala, že žalobcovia zobrali svoju žalobu v časti o zaplatenie istiny 2.384,12 eur s príslušenstvom späť na pojednávaní dňa 20.4.2022 ústne, čo prípustné podľa CSP nie je. Tým je podľa žalovanej založená vada konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

54. Odvolací súd túto námietku nepovažuje za opodstatnenú. Je síce pravdou, že podanie (akým je i späťvzatie žaloby) nie je možné podľa CSP urobiť ústne do zápisnice na pojednávaní (viď § 125 ods. 1 CSP). Avšak podstatné je, že v tomto prípade bol naplnený účel ustanovení CSP o podaní, ktorý možno vidieť v požiadavke, aby v prípade komunikácie strán so súdom bolo vždy z podania zrejmé, o čom sa má vlastne konať a kto ho realizuje (čo vyjadrujú zákonné požiadavky definujúce náležitosti podania, najmä § 127 CSP). V prejednávanej veci bolo preto súdu prvej inštancie celkom zrejmé a jasné, že žalobcovia berú späť žalobu v časti o zaplatenie istiny 2.384,12 eur s príslušenstvom (čo vyjadrili ústne na pojednávaní a čo ani nespochybujú), pričom z obsahu spisu plynie, že to bolo celkom zrejmé a jasné i žalovanej, keďže výslovne uviedla, že s týmto čiastočným späťvzatím žaloby súhlasí (č.l. 169 spisu). Vzhľadom na tento postup na pojednávaní by bolo nadbytočné (hoci vecne správne) následne doručenie písomného späťvzatia žaloby žalobcov. Podstatné ďalej podľa odvolacieho súdu je, že uvedený postup súdu prvej inštancie práva žalovanej neskrátil, čo neopodstatňuje zrušenie napadnutého rozsudku z tohto dôvodu [viď aj § 389 ods. 1 písm. b) CSP, ktorý vyžaduje pre zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie znemožnenie procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces]. Navyše, odvolaciemu súdu nie je celkom zrejmá žalovanou tvrdá súvislosť opísaného postupu súdu prvej inštancie s vecnou nesprávnosťou rozhodnutia. Tento postup súdu prvej inštancie nemá na vecnú správnosť rozhodnutia vplyv (iná situácia by totiž bola, ak by žalobcovia tvrdili, že žalobu čiastočne späť v skutočnosti nezobrali a súd prvej inštancie z toho dôvodu čiastočne konanie zastavil nesprávne, čo sa ale v prejednávanej veci nestalo).

55. Žalovaná v odvolaní ďalej nesúhlasila s priznanou nemajetkovou ujmom žalobcom. Podľa žalovanej je neprímerane vysoká a neproporcionálna. Tvrdila, že súd prvej inštancie priznanú výšku náležite neodôvodnil a nevyšporiadal sa so všetkými jej námietkami.

56. Odvolací súd konštatuje, že žalovaná v odvolaní nekonkretizuje, prečo výšku priznanej nemajetkovej ujmy považuje za neprímerane vysokú a neproporcionálnu, resp. s akými jej námietkami sa súd prvej inštancie nevyšporiadal. Odvolací súd už v minulosti viackrát zdôraznil, že „odvolací dôvod (§ 365 CSP) je potrebné v podanom odvolaní nielen identifikovať, ale tiež konkretizovať, teda v akom konkrétnom pochybení podľa odvolateľa spočíva“ (napr. rozsudok zo dňa 25.6.2020, sp. zn. 17Co/125/2019). Zhodný záver, plne použiteľný i na tunajšie právne pomery, zastáva i Najvyšší správny súd ČR. Zdôrazňuje, že čím je námietka všeobecnejšia, tým všeobecnejšie k nej súd môže pristúpiť a posudzovať ju. Nie je možné, aby súd za odvolateľa špekulatívne domýšľal argumenty, konkretizoval všeobecné tvrdenia alebo vyberal zo spisu tie skutočnosti, ktoré odvolateľove tézy podporujú. Takým postupom by súd prestal byť nestranným a prevzal by na seba úlohu odvolateľovho advokáta (rozsudok NSS ČR zo dňa 24.2.2021, sp. zn. 10 As 2/2020, bod 20).

57. Preto na túto námietku ohľadom priznanej výšky nemajetkovej ujmy jednotlivým žalobcom odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie túto určil vecne správne. Určenú výšku pritom súd prvej inštancie vecne správne zasadil do kontextu rozhodovacej činnosti súdov a porovnal prejednávany prípad s obdobnými prípadmi, ktoré už boli súdmi rozhodnuté. Súdu prvej inštancie ozrejmil aj kritériá, ktoré viedli k prijatiu práve určenej výšky nemajetkovej ujmy jednotlivým žalobcom. V tomto postupe súdu prvej inštancie odvolací súd nenachádza žiadne pochybenie. Odvolací súd túto výšku priznanej nemajetkovej ujmy jednotlivým žalobcom nepovažuje za vymykajúcu sa i štandardom rozhodovacej činnosti odvolacieho súdu.

58. Odvolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné poznamenať, že náhrada nemajetkovej ujmy pritom nemôže byť mierna. Treba rešpektovať maximum, že „primerané zadostučinenie je jednou z občianskoprávných sankcií, ktorá má odrádzať rušiteľa chránených osobnostných statkov a jeho možných nasledovníkov od protiprávneho konania, a byť tak nástrojom špeciálnej aj generálnej prevencie, čo vyžaduje, aby sa jednalo o sankciu patrične dôraznú a dostačujúcu (primeranú) aj z tohto hľadiska“ (nález Ústavného súdu ČR zo dňa 6.3.2012, sp. zn. I. ÚS 1586/09, plne aplikovateľný aj na tunajšie právne pomery).

59. Žalovaná ďalej namietala závery súdu prvej inštancie ohľadom spoluzavinenia alebo jej I. E. na vzniku dopravnej nehody. I. E. utrpela pri dopravnej nehode závažné poškodenie skeletu lebky a vnútrolebečných anatomických štruktúr s vnútrolebečným krvácaním a poškodením samotného tkaniva mozgu, a teda zranenia nezlučiteľné so životom. Žalovaná upozornila, že znalec z odboru doprava cestná pri svojom výsluchu dňa 7.12.2020 výslovne uviedol, že ak by poškodená cyklistka mala na hlave prilbu, je technicky prijateľné, že sila pôsobiaca na hlavu cyklistky by sa rozptýlila, a teda by došlo k zraneniam menšieho rozsahu.

60. Odvolací súd hodnotí i túto námietku žalovanej ako nedôvodnú. Súd prvej inštancie sa dôkladne venoval spoluzodpovednosti I. E. na vzniku následkov dopravnej nehody. Kľúčové podľa odvolacieho súdu je, že znalecky (konkrétne znaleckým posudkom č. 86/2020 znalca L. I. E. z odboru cestná doprava) bolo preukázané, že za smrť I. E. nesie zodpovednosť vodič motorového vozidla, nakoľko svojou nesprávnou technikou jazdy zachytil motorovým vozidlom I. E.. Znalec pritom výslovne akcentoval, že vodič motorového vozidla mal dostatok časového priestoru, aby nehode zabránil. Ak preto vodič nesprávnou technikou jazdy privodil I. E. smrteľné zranenia, tak nemožno uvažovať o jej spoluzodpovednosti. Ak by totiž nebolo nesprávnej techniky vodiča motorového vozidla, tak by následok vzniknutý z dopravnej nehody vôbec nevznikol. Navyše, ak žalovaná opakovane namieťa, že I. E. nemala prilbu, tak odvolací súd opakuje vecne správny záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého nebolo jej zákonnou povinnosťou mať prilbu, pretože sa nachádzala v obci (žalovaná pritom nevyvracia, že zákon hovorí niečo iné).

61. V tejto súvislosti žalovaná nesúhlasila s postupom súdu prvej inštancie, keď zamietol jej návrh na výsluch svedka H. H., vodiča motorového vozidla. Podľa žalovanej uznanie viny v trestnom konaní spôsobuje následnú viazanosť rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin v súlade s § 193 CSP, avšak nevypovedá to nič o tom, do akej miery sa pri dopravnej nehode podieľalo na vzniku škodlivého následku konanie samotného poškodeného. Žalovaná sa domnievala, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, spôsobilé priniesť dôležité skutkové zistenia, čím sťažil jej dôkaznú pozíciu a vzdialil sa od objektívneho zistenia skutkového stavu prejednávanej právnej veci.

62. Ani táto odvolacia námietka správna nie je. Súd prvej inštancie sa s navrhovaným výsluchom svedka H. H. vysporiadal v bode 86. napadnutého rozsudku. Odvolací súd sa s týmto adekvátnym odôvodnením súdu prvej inštancie stotožňuje. Bolo by totiž nadbytočné zisťovanie osobného názoru vodiča o priebehu nehodového deja. Ten by svojou výpoveďou nemohol vyvrátiť exaktné závery znalca L. I. E. o tom, či mohol dopravnej nehode správnou technikou jazdy zabrániť. Nehodový dej znalec posúdil vzhľadom na svoje expertné znalosti. Proti týmto znaleckým záverom tak mohla žalovaná postaviť rovnako expertné závery iného znalca, resp. znaleckého ústavu, čo neučinila. Odvolací súd dodáva, že žalovaná ani podrobne nešpecifikuje, čo konkrétne mala priniesť svedecká výpoveď vodiča motorového vozidla, resp. ktorý konkrétny záver súdu prvej inštancie by popri tejto výpovedi neobstál. Pre úplnosť je vhodné pripomenúť, že žalovaná netvrdí, že by nehodový dej nezodpovedal znaleckému posudku L. I. E., a teda že by sa udial celkom inak.

63. Žalovaná ďalej tvrdila, že žalobcovia hodnoverne nepreukázali existenciu závažnej ujmy, ktorá im vznikla smrťou I. E.. Namietala, že žalobkyne 1/ a 4/ neboli vypočuté pred súdom prvej inštancie vôbec, a to aj napriek tomu, že to navrhovala a žiadala. Takýto postup správny nie je.

64. Odvolací súd hodnotí tieto námietky ako neopodstatnené. K námietke voči nevypočutiu žalobkyne 1/ je na tomto mieste už nadbytočné akékoľvek vyjadrenie, vzhľadom na jej úmrtie, a tým i zastavenie konanie o jej žalobe.

65. Je pravdou, že žalobkyňa 4/ v konaní pred súdom prvej inštancie vypočutá nebola. Avšak žalobkyňa 4/ súdu prvej inštancie doručila svoje písomné vyjadrenie, v ktorom podrobne ozrejmuje svoju ujmu, ktorú utrpela stratou matky (č.l. 112 spisu). Hoci i žalovaná žiadala výsluch žalobkyne 4/, tak stále platí, že vyhovieť takémuto návrhu súd prvej inštancie nemusí. A to vzhľadom na § 195 ods. 1 CSP, podľa ktorého na návrh môže súd naradiť výsluch strany o tvrdených skutočnostiach, ktoré v konaní vyšli najavo, ak ich nemožno preukázať inak; ustanovenie § 150 ods. 2 tým nie je dotknuté.

66. Dôležité podľa odvolacieho súdu v tejto súvislosti je, že žalobkyňa 4/ v konaní deklarovala, že pracovne sa zdržiava v Anglicku, a zároveň bolo v konaní preukázané zhodnými výpoveďami ostatných

žalobcov, že vzťah žalobkyne 4/ k matke bol napriek vzdialenosti vrúcny a bolo medzi vytvorené silné a pevné puto. Popri tom v konaní pred súdom prvej inštancie nevyšlo najavo akékoľvek narušenie zistenia o silnom a pevnom pute žalobkyne 4/ k matke.

67. Preto za tejto situácie správne súd prvej inštancie nepristúpil k osobnému výsluchu žalobkyne 4/. Výsluch žalobkyne 4/ o tvrdených skutočnostiach bolo možné preukázať aj inak – teda jednak listinnými dôkazmi, jednak výsluchmi ostatných žalobcov, čo sa v konaní pred súdom prvej inštancie aj udialo. Nemenej podstatné bolo i to, že osobný výsluch žalobkyne 4/ popri uvedenom by bol i v rozpore s čl. 17 Základných princípov CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. A to z dôvodu, že by žalobkyňu 4/ neprimerane zaťažoval (teda nutnosťou absolvovať výsluch za situácie, že tvrdené skutočnosti bolo možné preukázať inak).

68. Žalovaná tiež nesúhlasila s tým, že ujma žalobkyne 4/ je porovnateľná s ujmom ostatných súrodencov žijúcich na Slovensku. Dlhodobu (viac ako 6 rokov) žalobkyňa 4/ žije a pracuje v zahraničí. Údajne si s matkou mala pravidelne volávať, písať, posilať fotky. Pojem pravidelne nijakým časovým údajom nekonkretizovala, pripustila však, že päť rokov pred okamihom dopravnej nehody netrávila na Slovensku Vianočné sviatky. Ako často cestovala zo zahraničia domov, podľa žalovanej nepreukázala vôbec, aj keď je to možné urobiť predložením cestovných lístkov alebo leteniek.

69. Odvolací súd má za to, že táto námietka nie je namieste. Ani vzdialenosť medzi matkou a dcérou automaticky nenaruša ich hlboké citové puto. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že napriek tejto vzdialenosti mala žalobkyňa 4/ s matkou vybudované pevné a trvalé puto. Žalobkyňa 4/ bola s matkou v pravidelnom telefonickom a internetovom kontakte. Žalobkyňa 4/ zdôraznila, že matka jej bola oporou i kamarátkou. Vzájomne si pomáhali a zdieľali spolu svoje radosti i strasti. Zhodne opísali tento vzťah matky a žalobkyne 4/ i ostatní žalobcovia pred súdom prvej inštancie. Je potrebné podotknúť, že v súčasnosti ani veľká vzdialenosť neznamena, že puto, resp. citová väzba medzi blízkymi osobami môže ochladnúť, a to predovšetkým pre dostupné možnosti internetovej, prípadne telefonickej komunikácie. Za tejto situácie by nebolo správne, aby žalobkyňa 4/ mala konkrétnymi dôkazmi preukazovať svoj vzťah s matkou, jeho intenzitu a pravidelnosť návštev matky. Okrem toho, výpoveďami ostatných žalobcov bolo preukázané, že žalobkyňa 4/ po dopravnej nehode prišla na Slovensko, strávila s ostatnými pozostalými mesiac. Aj od straty matky udržiava naďalej úzky kontakt s otcom a ostatnými členmi rodiny. Žalobkyňa 4/ tiež v konaní ozrejnila, že u nej pretrvávajú dôsledky psychickej ujmy, ktorú stratou matky utrpela. Vzhľadom na uvedené nemožno prijať záver, že nemajetková ujma u žalobkyne 4/ by mala byť nižšia než u žalobcov 3/ a 5/ (jej súrodencov).

70. Žalovaná tiež namietala, že žalobcovia 2/, 3/ a 5/ tvrdili svoj nepriaznivý psychický stav, užívanie liekov na upokojenie bez toho, aby vyhľadali reálnu odbornú pomoc psychiatra alebo psychológa. Hodnoverne nevysvetlili, ako si zadovážili lieky na upokojenie, keď lekársku pomoc nevyhľadali a lieky na upokojenie nie sú voľnopredajné, ale sú na lekárske predpis.

71. Ani s touto námietkou odvolací súd nesúhlasí. Žalobcovia 2/, 3/ a 5/ podrobne preukázali svoju ujmu, ktorá im vznikla stratou blízkeho človeka (manželky a matky). Už tým žalobcovia preukázali, že im ujma vznikla. Nebolo potrebné, aby preukazovali každé jedno svoje tvrdenie o nepriaznivom psychickom stave konkrétnym dôkazom. Jednak by to bolo necitlivé, jednak nadbytočné. Náhle a intenzívne narušený súkromný život smrťou blízkej osoby je totiž z objektívneho hľadiska značným zásahom do prežívania človeka. Nie je nutné tento fakt preukazovať. Na jeho danosť postačí elementárne vcítenie sa do prežívania dotknutej osoby. Navyše, psychické prežívanie človeka je individuálne, nepriaznivý psychický stav po strate blízkej osoby môže mať rôzne podoby a prejavy, a už len z tejto skutočnosti nie je namieste, aby sa mu súd podrobne venoval a skúmal detailne duševné poruchy pozostalých. Preto nebolo potrebné, aby žalobcovia 2/, 3/ a 5/ preukazovali užívanie liekov na upokojenie, resp. to, že vyhľadali odbornú pomoc, ba dokonca to, ako sa dostali k liekom na upokojenie. Spôsob vyrovnania sa so stratou blízkeho človeka je právne irelevantný pre posúdenie nároku žalobcov.

72. Žalovaná nesúhlasila ani s priznaním náhrady majetkovej škody žalobcovi 2/ titulom opravy elektrobicykla, ktorý bol poškodený pri dopravnej nehode. Súd prvej inštancie podľa žalovanej tak učinil bez preukázania, kto bol vlastníkom tohto elektrobicykla.

73. Túto námietku odvolací súd hodnotí ako nedôvodnú. Bolo preukázané v konaní pred súdom prvej inštancie výpoveďou žalobcu 2/, že elektrobicykel nadobudol v marci 2019. Opravu tohto elektrobicykla žalobca 2/ preukázal predloženou faktúrou a potvrdením o vykonaní platby. Niet preto pochýb, že majetková škoda titulom opravy elektrobicykla vznikla žalobcovi 2/, a prvej inštancie tomuto nároku žalobcu 2/ správne vyhovel.

74. Odvolací súd nesúhlasí ani s námietkou žalovanej ohľadom náhrady trov konania. Žalovaná tvrdila, že súd prvej inštancie nesprávne porovnával len úspech čo do uplatnenej istiny. Mal však prihliadať aj na úroky z omeškania. Odvolací súd má za to, že pre posudzovanie pomeru úspechu a neúspechu strán sporu v konaní je rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine, pričom sa prihliada na príslušenstvo, ak ho žalobca v žalobe kapitalizuje (názor zhodný s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 25.4.2018, sp. zn. 41Co/1/2018).

75. Odvolací súd však súhlasí so správnosťou odvolacích námietok žalovanej týkajúcich sa lehoty na plnenie ohľadom priznanej výšky nemajetkovej ujmy jednotlivým žalobcom a i ohľadom povinnosti úhrady náhrady trov konania.

76. Ustanovenie § 232 ods. 3 CSP upravuje lehotu, v ktorej je potrebné splniť povinnosť uloženú v rozsudku. Základná zákonná lehota je tri dni a začína plynúť od právoplatnosti rozsudku. Základná úprava tejto lehoty však pripúšťa výnimku, keď v odôvodnených prípadoch môže súd určiť dlhšiu lehotu.

77. Vzhľadom na to, že žalovaná je zaviazaná dovedna k úhrade nemajetkovej ujmy vo výške 50.000 eur, tak je namieste určiť dlhšiu než zákonnú lehotu splatnosti tejto sumy. To opodstatňuje už samotná výška tejto nemajetkovej ujmy, hoci žalovaná je poisťovňou, no napriek tomu i uvoľnenie takejto čiastky (nepochybné podliehajúce interným procesom) v zákonnej lehote troch dní by voči žalovanej pôsobilo prísne a vystavilo by ju riziku znášania úrokov z omeškania (a to i pri najlepšej vôli splniť pohľadávku žalobcov). Preto odvolací súd zmenil výroky III. až VI. napadnutého rozsudku tak, že lehotu splatnosti pri nich určil 30-dňovú od právoplatnosti tohto rozsudku. Z totožných dôvodov zmenil odvolací súd lehotu splatnosti aj pri namietanom výroku VII. o náhrade trov konania medzi žalobcami 2/ až 5/ a žalovanou. Aj v tomto prípade odvolací súd určil 30-dňovú lehotu splatnosti od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti vydá súdny úradník.

78. Zhrnúc uvedené, odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku II. a vo výroku VII. vo vzťahu k žalobkyni 1/ a konanie o žalobe žalobkyne 1/ zastavil vzhľadom na úmrtie žalobkyne 1/ v priebehu odvolacieho konania. Výroky I., VII. a X. odvolací súd potvrdil z dôvodu vecnej správnosti. Pri výrokoch III. až VII. odvolací súd zmenil lehotu splatnosti.

79. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcom 2/ až 5/ priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanej, keďže boli v odvolacom konaní plne úspešní. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov bude rozhodovať súd prvej inštancie.

80. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie *n i e j e p r í p u s t n é*.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).